

Zawarto porozumienie ws. irańskiego programu atomowego

4 kwietnia 2015

Irański prezydent Hasan Rouhani poinformował w piątek, że osiągnięto porozumienie w sprawie irańskiego programu atomowego. Wstępne zarysy porozumienia, które ma zostać sfinalizowane w czerwcu zostały osiągnięte po ośmiu dniach rozmów przedstawicielami państw grupy 5+1 (USA, Rosja, Chiny, Wielka Brytania, Francja, Niemcy), które miały miejsce w Szwajcarii. Prezydent Rouhani powiedział, że irański program atomowy nie zagraża nikomu, ma w założeniu pokojowe wykorzystanie energii nuklearnej a Iran dotrzyma wszystkich zobowiązań wynikających z porozumienia.

Zarys porozumienia będzie podstawą kompleksowej umowy, która zostanie sfinalizowana 30 czerwca bieżącego roku. Unia Europejska oraz Stany Zjednoczone zobowiązały się do zniesienia wszystkich sankcji gospodarczych przeciwko Iranowi, które dotyczą programu atomowego. Sankcje będą stopniowo znoszone po potwierdzeniu przez Międzynarodową Agencję Energii Atomowej (MAEA) stosowania się Iranu do założeń porozumienia. To pomogłoby Iranowi odbudować utracone w wyniku sankcji możliwości ekonomiczne. Umowę tę zaakceptowała zdecydowana większość społeczności międzynarodowej. Przedstawiciele władz rosyjskich i syryjskich w oświadczeniach napisali, że mają nadzieję, że zniesienie sankcji i zezwolenie na rozwój Iranu przyczyni się do zwiększenia stabilności w regionie. Pozytywną opinię o umowie wyraził także prezydent USA Barack Obama.

Krajem, który opowiada się przeciwko porozumieniu, i który próbował je dyplomatycznie torpedować jest Izraela. Premier Benjamin Netanjahu przekonywał amerykański Kongres o zagrożeniu atomowym ze strony Iranu, strasząc wojną atomową i domagając się utrzymania sankcji oraz przerwania rozmów prowadzących do tej umowy. Izrael przez lata prowadził

międzynarodową nagonkę na irański program atomowy, straszył interwencją militarną i bombardowaniem irańskich fabryk. W wojnę tę chciał wciągnąć swojego największego sojusznika – Stany Zjednoczone. Umowa Iranu z państwami grupy 5+1, popierana przez gabinet Obamy stała się powodem ochłodzenia stosunków na linii Waszyngton – Tel Awiw.

Komentując zawarcie wstępnej umowy premier Netanjahu powiedział, że „zagroza ona przetrwaniu Izraela” i może przyczynić się do wybuchu „przerażającej wojny”. W rozmowie telefonicznej z prezydentem Obamą, Netanjahu wyraził swoje niezadowolenie. Zaapelował on o „lepszy układ” i wzmożenie presji międzynarodowej na Iran. Powiedział on, że jeśli w czerwcu dojdzie do podpisania tej umowy zwiększy to ryzyko rozprzestrzenienia broni jądrowej na Bliskim Wschodzie a w rezultacie może doprowadzić do wojny. Należy podkreślić, że Iran, w przeciwieństwie do Izraela, jest sygnatariuszem Paktu o Nierozprzestrzenianiu Broni Jądrowej (NPT) i był wielokrotnie sprawdzany przez inspektorów MAEA podczas gdy Izrael odmawiał poddania się jakimkolwiek kontrolom. Eksperti szacują, że Izrael jest w posiadaniu około dwustu głowic nuklearnych. Tymczasem To właśnie Izrael oskarża Iran o próby produkcji broni atomowej i niepokoje w regionie.

„To dobry układ, który spełnia nasze podstawowe cele” – powiedział Barack Obama w przemówieniu publicznym. „Jeśli dojdzie do podpisania układu w obecnej formie uczyni to nasz kraj, naszych sojuszników i resztę świata bezpieczniejszymi” – dodał. Powiedział jednak, że podziela obawy Netanjahu odnośnie „sponsorowania terroryzmu” i „zagrożenia dla Izraela”. Minister spraw zagranicznych Iranu Mohammad Javad Zarif powiedział, że stosunki z USA nie mają nic do rzeczy odnośnie omawianej kwestii i zbudowanej w przeszłości nieufności. Wyraził nadzieję, że część zaufania uda się odbudować w przyszłości.

Analitycy twierdzą, że Netanjahu buduje jeszcze bardziej antyirański rząd i jego celem jest całkowite zablokowanie

irańskiego programu atomowego. Ewentualne ataki na irańskie instalacje nuklearne spotkałyby się niewątpliwie ze zdecydowaną odpowiedzią Iranu i zagrażałyby także instalacjom amerykańskim w Zatoce Perskiej.

Po osiemnastu miesiącach negocjacji Iran osiągnął wstępne porozumienie z państwami 5+1 (Chiny, Rosja, Francja, Wielka Brytania, USA i Niemcy). Rozmowy dotyczyły irańskiego programu atomowego. Jakie osiągnięto rezultaty i jak zaowocują one w dłuższej perspektywie?

1. Wzbogacanie uranu – Iran zgodził się wzbogacać uran do 3,67%.

Co to znaczy? – Wzbogacanie jest przetwarzaniem wydobytego z ziemi uranu na paliwo jądrowe, które może być wykorzystane do pozyskania energii atomowej lub broni. Dlaczego jest to ważne? – Aby zbudować bombę atomową należy użyć uranu wzbogaconego do 90%. Wzbogacenie uranu do 3,67% oznacza, że niemożliwe jest jego wykorzystanie do budowy broni atomowej, ale jest wystarczające do celów pokojowych. Rezultat: Iran zachowa swój program atomowy, choć ograniczony, natomiast USA i reszta państw są pewne, że praktycznie pozbawiono Teheran możliwości budowy bomby atomowej.

2. Wirówki – Iran zgodził się ograniczyć ich liczbę z 19 000 do 6104, w tym 5060 do zmodernizowania.

Czym są wirówki? – Wirówki są niezbędne do wyodrębnienia paliwa jądrowego z uranu w postaci minerału. Poprzez wirowanie przy dużych prędkościach oddzielają one różne cząstki pozostawiając na końcu wzbogacony uran. Dlaczego jest to ważne? – Według porozumienia, Iran zachowa sześć tysięcy wirówek pierwszej generacji. Nie są to najnowsze, wysoce zaawansowane wirówki. Wirówki pierwszej generacji oraz najnowsze modele porównać można do różnicy pomiędzy samochodem osobowym i bolidem Formuły 1. Oznacza to, że ewentualne próby zbudowania bomby zajęłyby Iranowi dużo czasu. Rezultat: Izrael

oraz amerykańscy republikanie chcieli aby Iran zrezygnował ze wszystkich swoich wirówek podczas gdy Barack Obama przewidywał możliwość zachowania 6500 wirówek przez Teheran.

3. Zapasy uranu – Iran zgodził się zmniejszyć przetrzymywane przez siebie zapasy uranu z 10 000 kg do zaledwie 300 kg.

Co to jest? Uran jest niezbędnym składnikiem energii nuklearnej zarówno do produkcji energii jak i broni. Wcześniej musi on być wzbogacony. Dlaczego jest to ważne? – Rezygnując z 97% swoich zapasów, Iran zrezygnował z możliwości zbudowania bomby atomowej. Rezultat: Poprzez redukcję zapasów Iran zwiększył przejrzystość swojego programu jądrowego dla Międzynarodowej Agencji Energii Nuklearnej oraz pokazał, że zamierza korzystać z niego w celach pokojowych.

4. Inspekcje – MAEA będzie mieć dostęp do wszystkich irańskich obiektów nuklearnych.

O co chodzi? – MAEA jest międzynarodową agencją promującą pokojowe wykorzystywanie energii atomowej. Przeprowadza ona także kontrole obiektów nuklearnych w różnych krajach potwierdzając, że nie produkują one broni atomowej. MAEA kontrolowała już irańskie obiekty. Nie dopuszczono jej natomiast do kontroli żadnych obiektów izraelskich ani izraelskiego arsenału szacowanego na około 200 głowic. Dlaczego jest to ważne? – Inspekcje pozwolą społeczności międzynarodowej obserwować irański program atomowy co ma rozwiać wątpliwości co do jego celów. Rezultat: Przy takiej przejrzystości niemożliwym jest by Iran mógł wyprodukować broń atomową bez wiedzy międzynarodowych inspektorów.

5. Sankcje – sankcje gospodarcze przeciwko Iranowi zostaną zniesione jeśli wywiąże się on z postanowień układu.

Kiedy zostały nałożone? – Ostatnie sankcje przeciwko Iranowi zostały nałożone w 2006 roku, po tym, gdy Teheran odrzucił żądania wstrzymania programu wzbogacania uranu. Dlaczego są tak ważne? – Sankcje miały destrukcyjny wpływ na gospodarkę

Iranu. Dotknęły przemysłu wydobywczego ropy naftowej i gazu, ucierpiał także sektor finansowy. Sankcje odbiły się także na przemyśle lotniczym ponieważ Iran nie mógł zaopatrywać się w części samolotów w USA i innych zachodnich krajach. Rezultat: Zniesienie sankcji oznaczać będzie ogromny impuls dla gospodarki Iranu, pomoże zwiększyć handel i inwestycje w kraju.

Na podstawie: rt.com, presstv.ir

Źródło: [Autonom](#)